

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ในการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4*

The Development Model of Creative Leadership for School
Administrators in Promoting Teachers' Educational
Innovation under Nakhon Si Thammarat Primary
Educational Service Area Office 4

คณิงนิตย์ สุขขาว, ชุศักดิ์ เอกเพชร และพนกฤษฎ บัญพบ

Khanuengnit Sukkhaw, Chusak Ekapetch and Phanagrid Boonpob

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ประเทศไทย

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kimyuykondee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ
จำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของ
ครู 2) พัฒนารูปแบบ และ 3) ตรวจสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธีพหุระยะ
(Multi-Phase Mixed-Methods Research) กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 206 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan
เครื่องมือประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น
0.992 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการ
จำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ กระบวนการพัฒนา และการส่งเสริมนวัตกรรม
การจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

*ได้รับบทความ: 5 พฤษภาคม 2569; แก้ไขบทความ: 29 กันยายน 2569; ตอรับตีพิมพ์: 30 กันยายน 2569

Received: May 5, 2026; Revised: September 29, 2026; Accepted: September 30, 2026

โดยมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.38, 0.49 และ 0.42 ตามลำดับ

2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) องค์ประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 6 องค์ประกอบ และการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู 3 ด้าน 8 องค์ประกอบ 4) วิธีการดำเนินการพัฒนา 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน การกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนา การดำเนินการพัฒนา การนิเทศติดตาม และการประเมินและปรับปรุง และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผลการตรวจสอบรูปแบบด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; การส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้; การพัฒนารูปแบบ; ผู้บริหารสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

Abstract

This study aimed to: (1) examine the current conditions, desired conditions, and priority needs of school administrators' creative leadership in promoting teachers' instructional innovation; (2) develop a model; and (3) validate the developed model. A multi-phase mixed-methods research design was employed. The quantitative sample consisted of 206 school administrators and heads of academic affairs, with the sample size determined using Krejcie and Morgan's table. The research instruments included a questionnaire, interview forms, and evaluation forms. The questionnaire had a reliability coefficient of 0.992. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and the modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The research results found that:

1. The current conditions of creative leadership, the development process, and the promotion of teachers' instructional innovation were at a moderate level, whereas the desired conditions were at the highest level. The PNI_{modified} values were 0.38, 0.49, and 0.42, respectively.

2. The developed model was validated for accuracy and appropriateness through connoisseurship and comprised five components: (1) model principles; (2) model objectives; (3) six components of creative leadership and eight components of promoting teachers'

instructional innovation across teacher, innovation, and organizational dimensions; (4) a five-step development process consisting of current-state analysis, goal and guideline setting, implementation, supervision and monitoring, and evaluation and improvement; and (5) conditions for success.

3. The model validation results for accuracy, appropriateness, feasibility, and utility were at the highest level in all aspects.

Keywords: Creative Leadership; Promoting Instructional Innovation; Model Development; School Administrators; Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทำให้สถานศึกษาต้องปรับทั้งกระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในยุคดิจิทัล แผนการศึกษาแห่งชาติให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาผ่านนวัตกรรม การพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) การศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง สร้างสภาพแวดล้อมการทำงาน และสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถของผู้บริหารในการมองเห็นโอกาสจากความเปลี่ยนแปลง เปิดรับแนวคิดใหม่ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทดลอง และส่งเสริมการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา Leithwood and Jantzi (2005, pp. 177-199) ให้ความสำคัญของภาวะผู้นำต่อการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ขณะที่ Bass and Riggio (2006) อธิบายบทบาทของผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง ส่วน Sternberg (2012) เสนอว่าการใช้ความคิดสร้างสรรค์ร่วมกับการตัดสินใจและการปฏิบัติเป็นฐานสำคัญของภาวะผู้นำที่ตอบสนองต่อปัญหาซับซ้อน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีสถานศึกษาที่ดำเนินงานภายใต้บริบททางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน ความพร้อมด้านทรัพยากร บุคลากร และการใช้เทคโนโลยีจึงไม่เท่ากัน ผู้บริหารจำเป็นต้องปรับวิธีบริหารให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา Dubrin (2022) อธิบายว่าการเปิดรับประสบการณ์ใหม่และการแสวงหาวิธีทำงานที่แตกต่างเป็นลักษณะที่สนับสนุนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ เมื่อเชื่อมกับการกิจด้านการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาสภาพที่เป็นอยู่ สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น เพื่อพัฒนารูปแบบที่มีขั้นตอนชัดเจนและนำไปใช้ได้จริงในบริบทของพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เชื่อมโยงกับการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู โดยพิจารณาทั้งองค์ประกอบของภาวะผู้นำ กระบวนการ

พัฒนา ปัจจัยด้านครู นวัตกรรม และองค์กร ตลอดจนเงื่อนไขที่เอื้อต่อการนำรูปแบบไปใช้ ผลที่ได้เป็นกรอบสำหรับการพัฒนาผู้บริหารและการสนับสนุนครูให้สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงและบริบทของสถานศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธีพหุระยะ (Multi-Phase Mixed-Methods Research) โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 206 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) เครื่องมือประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบประเมินรูปแบบ และแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.992 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ PNI^{modified} ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนด การดำเนินการแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และบริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบที่ใช้เป็นกรอบการศึกษา 2) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศและเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสังเคราะห์ และ 3) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ จำนวน 206 คน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และคำนวณ PNI^{modified}

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบ ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ร่างรูปแบบและร่างคู่มือการใช้รูปแบบจากผลการศึกษาในระยะที่ 1 2) ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบด้วยการสัมมนา

อิงผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 9 คน และ 3) ปรับปรุงรูปแบบและคู่มือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบ ดำเนินการ 2 ชั้น ได้แก่ 1) สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครู เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และ 2) ประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และคู่มือการใช้รูปแบบ แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจนได้รูปแบบฉบับสมบูรณ์

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

1.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ดังนี้ (1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ ด้านการสะท้อนผลการทำงานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ และด้านการทำงานเป็นทีมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (2) สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการสะท้อนผลการทำงานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้านการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ และด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และ (3) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมจัดการ

เรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.38 ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ รองลงมาคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการสะท้อนผลการทำงานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้านการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ และด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2 ผลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ดังนี้ (1) สภาพปัจจุบัน ของกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศติดตามผลการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการเพื่อพัฒนา ด้านการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนา ด้านการประเมินและปรับปรุง และการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (2) สภาพที่พึงประสงค์ ของกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประเมินและปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการนิเทศติดตามผลการพัฒนา ด้านการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนา ด้านการดำเนินการเพื่อพัฒนา และด้านการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และ (3) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.49 ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ด้านการประเมินและปรับปรุง รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ด้านการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนา ด้านการดำเนินการเพื่อพัฒนา และด้านมีการนิเทศติดตามผลการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ดังนี้ (1) สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมทัศนคติเชิงบวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมความรู้และทักษะ ด้านการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ด้านการส่งเสริมความร่วมมือทางจิตวิทยา ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ด้านการส่งเสริมความเข้าใจได้ และด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

(2) สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการรับรู้ประโยชน์ ด้านการส่งเสริมความรู้และทักษะ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ด้านการส่งเสริมความเข้าใจได้ ด้านการส่งเสริมทัศนคติเชิงบวก ด้านการส่งเสริมทัศนคติเชิงบวก และด้านการส่งเสริมความพร้อมทางจิตวิทยามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และ (3) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.42 ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ด้านการส่งเสริมการรับรู้ประโยชน์ ด้านการส่งเสริมความเข้าใจได้ ด้านการส่งเสริมความรู้และทักษะ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมความพร้อมทางจิตวิทยา และด้านการส่งเสริมทัศนคติเชิงบวก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการพัฒนารูปแบบ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้เป็นกรอบการวิจัยมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การสร้างบรรยากาศแห่งความยืดหยุ่นและการปรับตัว 3) การทำงานเป็นทีมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ 4) การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ 5) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ และ 6) การสะท้อนผลการทำงานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูมี 3 ด้าน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านครูผู้สอน 3 องค์ประกอบ ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ 2 องค์ประกอบ และด้านองค์กร 3 องค์ประกอบ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 ส่วน คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) องค์ประกอบการพัฒนา 4) วิธีการดำเนินการพัฒนา และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

ส่วนที่ 1 หลักการแนวคิดของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีหลักการ 3 ประการ ได้แก่ 1) หลักการมีส่วนร่วมและเสริมพลัง 2) หลักการพัฒนาต่อเนื่องและยั่งยืน 3) หลักการบริหารเชิงระบบ

ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู 2) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

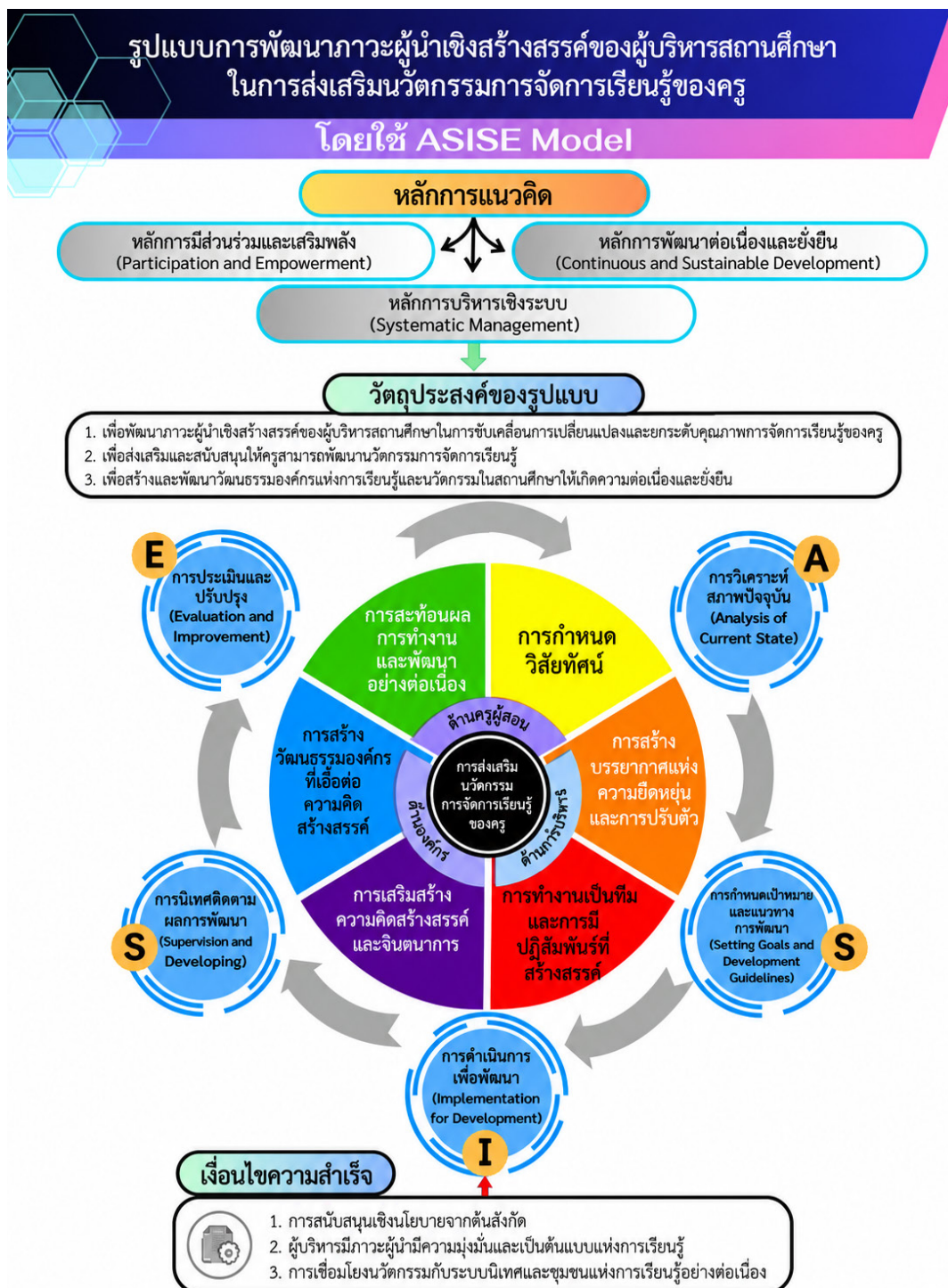
ส่วนที่ 3 องค์ประกอบของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม

เสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีองค์ประกอบ และตัวชี้วัดดังนี้ 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ องค์ประกอบที่ 2 การสร้างบรรยากาศแห่งความยืดหยุ่นและการปรับตัว องค์ประกอบที่ 3 การทำงานเป็นทีมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 4 การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ องค์ประกอบที่ 5 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 6 การสะท้อนผลการทำงานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2) การส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู มี 3 ด้าน 8 องค์ประกอบ ดังนี้ ด้านครูผู้สอน องค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมความรู้และทักษะ องค์ประกอบที่ 2 การส่งเสริมทัศนคติเชิงบวก องค์ประกอบที่ 3 การส่งเสริมความพร้อมทางจิตวิทยา ด้านนวัตกรรม องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมการรับรู้ประโยชน์ องค์ประกอบที่ 5 การส่งเสริมความเข้าใจกันได้ ด้านองค์กร องค์ประกอบที่ 6 การสนับสนุนจากผู้บริหาร องค์ประกอบที่ 7 การสร้างวัฒนธรรมองค์กร องค์ประกอบที่ 8 การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 4 วิธีการดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน (Analysis of Current State) องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนา (Setting Goals and Development Guidelines) องค์ประกอบที่ 3 การดำเนินการเพื่อพัฒนา (Implementation for Development) องค์ประกอบที่ 4 การนิเทศติดตามผลการพัฒนา (Supervision and Monitoring of Development) องค์ประกอบที่ 5 การประเมินและปรับปรุง (Evaluation and Improvement)

ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ในการนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 มีเงื่อนไขและข้อจำกัดของรูปแบบ ดังต่อไปนี้ 1) การสนับสนุนเชิงนโยบายจากต้นสังกัด ต้นสังกัดต้องมีทิศทางที่ชัดเจนในการเปิดพื้นที่ให้สถานศึกษาทดลองนวัตกรรม โดยไม่ติดขัดกับระเบียบปฏิบัติที่ซับซ้อน สนับสนุนงบประมาณ รวมถึงการเข้าถึงแหล่งข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญ และเครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ 2) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำมีความมุ่งมั่นและเป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น และร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับครู เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาทั้งงานบริหาร งานวิชาการ และงานกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบ 3) การเชื่อมโยงนวัตกรรมกับระบบนิเทศและชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องสื่อสารและสร้างระบบสนับสนุนให้ชัดเจนว่านวัตกรรมที่ครูคิดค้นขึ้นเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น เป็นผลงานเชิงประจักษ์ที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู และเกียรติภูมิในวิชาชีพ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

3. ผลการตรวจความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง (Accuracy Standard) ความเหมาะสม (Propriety Standard) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) ดังนี้ (1) ผลการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) รูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม พบว่า ด้านความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความถูกต้องของคู่มือรูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ผลการสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาในเทศก์และครู (Focus Group Discussion) รูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของคู่มือรูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านความเป็นไปได้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกัน

4. ผลการตรวจความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง (Accuracy Standard) ความเหมาะสม (Propriety Standard) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และการนำไปใช้ประโยชน์ (Utility Standards)

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ (1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่า $PNI_{modified}$ โดยรวม 0.38 โดยการทำงานเป็นทีมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ผลดังกล่าวสะท้อนว่าการบริหารสถานศึกษาต้องพัฒนากลไกที่เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมสร้างวิถีปฏิบัติใหม่มากขึ้น จักรกฤษ ภิรมย์, กฤษณก ดวงขาม และชยาภรณ์ เรืองสุวรรณ (2567, หน้า 552-566) พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มี 5 องค์ประกอบ 68 ตัวชี้วัด และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมพล สุปัญญาบุตร (2567) พบลักษณะความต้องการพัฒนาองค์กรแห่งนวัตกรรมในสถานศึกษาในทิศทางเดียวกัน ส่วน Mainemelis, Kark, and Epitropaki (2024, pp. 101-115) อธิบายว่าภาวะผู้นำที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับการเกิดแนวคิดและนวัตกรรมในองค์กร (2) กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่า $PN_{modified}$ โดยรวม 0.49 โดยการประเมินและปรับปรุงมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่ากระบวนการพัฒนาผู้บริหารไม่ควรสิ้นสุดที่การอบรมหรือการดำเนินกิจกรรม แต่ต้องมีการติดตามผล สะท้อนผล และนำข้อมูลกลับมาปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมพล สุปัญญาบุตร (2567) ซึ่งให้ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรและวัฒนธรรมองค์กรอย่างเป็นระบบ (3) การส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูมีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่า $PNI_{modified}$ โดยรวม 0.42 โดยการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ผลนี้สะท้อนว่าการส่งเสริมนวัตกรรมไม่อาจดำเนินการเป็นกิจกรรมเฉพาะครั้ง แต่ต้องเชื่อมกับระบบพัฒนาวิชาชีพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับเฉลิมพล สุปัญญาบุตร (2567) ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมองค์กรและการพัฒนาบุคลากรในการขับเคลื่อนองค์กรแห่งนวัตกรรม

2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ การสร้างบรรยากาศแห่งความยืดหยุ่นและการปรับตัว การทำงานเป็นทีมและการมีปฏิสัมพันธ์

ที่สร้างสรรค์ การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ และการสะท้อนผลการทำงานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการส่งเสริมวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้ของครู 3 ด้าน 8 องค์ประกอบ และกระบวนการพัฒนา 5 ขั้นตอน โครงสร้างดังกล่าวทำให้รูปแบบเชื่อมโยงพฤติกรรมผู้นำ กระบวนการพัฒนา และเงื่อนไขขององค์กรไว้ในกรอบเดียวกัน

3. ผลการตรวจสอบรูปแบบด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบมีโครงสร้างและขั้นตอนที่สามารถนำไปใช้เป็นกรอบพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาได้ การกำหนดหลักการ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ วิธีดำเนินการ และเงื่อนไขความสำเร็จไว้อย่างสัมพันธ์กันช่วยให้ผู้ใช้เห็นลำดับการดำเนินงานและจุดที่ต้องติดตามประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมพล สุปัญญาบุตร (2567) พบว่ากลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาปรับบทบาทจากผู้สั่งการสู่การเป็นผู้อำนวยความสะดวกและผู้บูรณาการโดยกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสื่อสารภาพอนาคตที่ท้าทาย เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและความมุ่งมั่นของครูในการพัฒนานวัตกรรม

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดแนวทางการสร้างและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรม พร้อมส่งเสริมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและขยายผลนวัตกรรมระหว่างสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) และระบบ Hybrid ในการบริหารจัดการและการเรียนรู้ พร้อมพัฒนาความรู้ทางดิจิทัลของผู้บริหาร เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและการบริหารองค์กรท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการมีปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำการประเมินและปรับปรุง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด มาใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อสร้างวงจรการเรียนรู้ขององค์กรสามารถระบุประเด็นที่ควรพัฒนา และนำผลการประเมินไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นองค์ประกอบของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด เพื่อยกระดับสมรรถนะสู่การเป็นครูนวัตกรรมที่สามารถออกแบบและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรนำรูปแบบไปศึกษาด้วยการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อติดตามผลในระยะยาวของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและความยั่งยืนของนวัตกรรมในสถานศึกษา

3.2 ควรวิจัยและพัฒนาารูปแบบองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

3.3 ควรวิจัยและพัฒนาารูปแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมของผู้เรียน

3.4 ควรวิจัยและพัฒนาารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับสมรรถนะครูและคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กระบวนการพัฒนา และการส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูอย่างเป็นระบบ โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การสร้างบรรยากาศแห่งความยืดหยุ่นและการปรับตัว 3) การทำงานเป็นทีมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ 4) การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ 5) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ และ 6) การสะท้อนผลการทำงานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบดังกล่าวเชื่อมโยงกับการส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู 3 ด้าน 8 องค์ประกอบ และดำเนินการผ่าน กระบวนการพัฒนา 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน การกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนา การดำเนินการพัฒนา การนิเทศติดตาม และการประเมินและปรับปรุง ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นชี้ให้เห็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ ได้แก่ การทำงานเป็นทีมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ การประเมินและปรับปรุง และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จึงสรุปได้ว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดผลต่อการสร้างนวัตกรรมของครูจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กันทั้งระดับบุคคล กระบวนการ และองค์กร ภายใต้เงื่อนไขการสนับสนุนจากต้นสังกัด ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร และการเชื่อมโยงนวัตกรรม กับระบบนิเทศและชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษ ภิรมย์, กฤษณก ดวงชาตม และชยาگانต์ เรืองสุวรรณ. (2567). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 8(2), 552-566.
- เฉลิมพล สุปัญญาบุตร. (2567). กลยุทธ์การพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561-2580*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2006). *Transformational leadership*. (2nd ed.). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Dubrin, A. J. (2022). *Leadership: Research findings, practice, and skills*. Boston: Cengage Learning.

- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2005). A review of transformational school leadership research 1996-2005. *Leadership and Policy in Schools*, 4(3), 177-199.
- Mainemelis, C., Kark, R., & Epitropaki, O. (2024). The role of creative leadership manifestations in creativity and innovation. *Journal of Management Inquiry*, 35(1), 101-115.
- Sternberg, R. J. (2012). A systems model of leadership: WICS. *Oxford Handbook of Positive Psychology and Work*, 34-45.

